

A cél és az eszköz És aztán szüret...

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Oktatástechnikai Tanszékén az 1975-76. tanévben új Oktatástechnikai Csoport kezdte meg munkáját. A most megalkult önálló tanszéki csoport a főiskolai oktatás korszerűsítését, a hallgatók magasabb szintű technikai felkészítését, a modern taneszközök használatának általánosossá tételét segíti elő. A csoport tevékenységével szorosan kapcsolódik az Országos Oktatástechnikai Központ munkájához és ennek megfelelően jelentős területi továbbképzési feladatokat old meg. Ebből az alkalomból kerestem fel dr. Kozma Róbert főiskolai docent, az Oktatástechnikai Csoport vezetőjét, aki az Országos Oktatástechnikai Szakbizottság elnöke is. Megkértem, hogy beszéljen a tanszék feladatairól, céljairól, az eddigi kísérletekről, a tanszéki csoport munkájáról.

Kísérletekből tantárgy

— Abból az alapvető feltevésekből indulok ki, hogy az oktatástechnikai eszközeink alkalmazása az oktató-nevelő munkát eredményesebbé, hatékonyabbá teszi. Így a tárgy létjogosultságát, fontosságát, a pedagógusoknak és pedagógusjelölteknek az oktatástechnikai eszközök alkalmazására való szervezett, tantárgyi keretben történő felkészítését bizonyítani nem kívánom. A tárgy oktatását illetően volt egy igény a pedagógus társadalom részéről, ami a modern oktatás eszközeinek helyes kezelésére és alkalmazására irányul. Az 1965-66-os tanévben indult a tárgy oktatása. Egy évig kísérleteket folytattunk, majd tantárgyi programot készítettünk. A többi tanárképző főiskolán is megkezdték a tárgy oktatását fakultatív jelleggel. A téma kötelező jellegű oktatása 1971-ben kezdődött gyakorlati jelleggel. Akkor azonban csak kerettanterv állt rendelkezésünkre, valamint egy féléves heti két óra.

Azóta a képzés formális helyzete annyit változott, hogy Szalay László szerkesztésében megjelent *Az oktatás technikai eszközei* című főiskolai jegyzet, ami a hallgatóknak és oktatóknak egyaránt nagy segítséget nyújtott.

Elmélet és gyakorlat

— Megfelelő-e a jegyzetben leírt ismeretanyag a tárgy oktatásához? Milyen módszert alkalmaznak a foglalkozások során?

— A jegyzetben leírt ismeretanyag tárgyalásmódjáról vitatkozhatunk, de tartalmi mikéntjét kétségbe vonni bizar dolog lenne. Legfeljebb arról beszélhetünk, hogy a jegyzet csak a technikai oldalt tárgyalja, a pedagógiai használhatóságra, egyes eszközök vagy rendszerek esetén nem tér ki. Ebből viszont az derül ki, hogy a jegyzetben közölt anyag mennyisége kevés.

A tárgy jellege azonban gyakorlat és célja az, hogy a hallgatók megismerjék a legelterjedtebb oktatástechnikai eszközök elvi felépítését, működésüknek, üzemeltetésüknek feltételeit és ezt a gyakorlatban alkalmazni tudják. Az előzőekből kiderül egyértelműen, hogy a hallgatók számára egyaránt fontos az elmélet és a gyakorlat harmonikus egysége. A tananyag terjedelme és a rendelkezésre álló idő összehasonlítása ilyen értelemben csupán azért szükséges, hogy képet tudjunk adni arról, hogy a kerettanterv címszavai mögött mekkora tartalmi anyag rejlik és a rendelkezésre álló idő milyen szűkre szabott. A hallgatók technikai ismerete és ilyen irányú alapérdeklődése, valamint manipulációs készségük eléggé hiányos és különböző. Azok az ismeretek, amelyeket alaptudományokban tanultak különböző szinten többször is (például fizikában a lencsék képzőereje vagy az elektromágneses indukció jelensége) a hallgatók nagyon hiányosan, vagy egyáltalán nem tudják felidézni emlékezetükből. Ezeket a továbblépéshez feltétlenül szükséges ismereteket nekünk újra kell tárgyalni. Az előzőekben változó körülmények igazolják, hogy a tantervben előírtakat hagyományos módon — az eszközök külön-külön történő megtanítása és az ismeretek alapján a hallgatók gyakoroltatása — nem oldható meg. A gy-

akorlatok sikeres lebonyolításához az eszközök felépítésének, működésének és üzemeltetésének elméleti ismeretei szükségesek. Ismeretelméletileg már régén tisztázott dolog, e területen legfeljebb az alkalmazása célszerű annak a módszernek, miszerint az összességéből emeljük ki azt a részt, ami adott esetben közös, és erre építjük rá azokat a sajátosságokat, amelyek a specifikumhoz vezetnek.

Eszközök — funkciók

— Milyen oktatási segédeszközök állnak a tanszék rendelkezésére és ezeket az eszközöket milyen fokon kell ismerni a hallgatóknak? Milyen funkciói vannak az egyes eszközöknek a pedagógiai gyakorlatok során?

— Talán az eszközök funkciójáról szólnék először. Három funkciójuk van: oktató-nevelő funkció, tudományos kutatási és szolgáltatási funkció. A leglényegesebb a téma továbbfejlesztése, tehát az, hogy az adott eszközökből mi az, ami tovább bővíthető. Racionalizálni kell az oktatás anyagát. A hallgatók egy féléves keresztléti heti két órában ismerkednek a tárggyal. A tanszék rendelkezésére állnak a legismertebb és legfontosabb oktatástechnikai eszközök, így például magnetofonok, mikrofonok, diavetítők, fényképezőgépek, filmfelvétel, lemezejátszók, hangosfilmvetítő, írásvetítő, diavetítő automata stb. A cél az, hogy ezeket az eszközöket a hallgatók a pedagógiai gyakorlat során megfelelően tudják kezelni és alkalmazni.

— Hogyan szervezték meg a gyakorlatokat?

— A feltétlenül szükséges elméleti ismereteket két előadásban közöljük a hallgatókkal. Az első előadásban az optikai rendszert, a másodikban az akusztikai és az összetett berendezések származtatását és működésük lényegét ismertetjük. Az előadások tartalmi és logikai felépítése az eszközrendszer funkcionális származtatásával kezdődik, majd a technikai oldalt a különböző gépek (felvétel, vetítők) azonos funkcióit ellátó szerkezeti egységeinek az ismertetésével folytatjuk. Ily módon viszonylag gyorsan és könnyen tisztázhatók a gépek elvi felépítési és működési feltételei. A jelenlegi eszközállományunk mellett a forgószínpad munkaszervezési formát alkalmazunk. Az eszközök megismerésére két gyakorlati foglalkozás áll a hallgatók rendelkezésére, így a gyakorlaton két eszköztípust kell megismerniük. A gyakorlatok elvégzéséhez készítettünk egy programfüzetet.

Önállóan...

— Kik a tagjai a tanszéki csoportnak? Milyen terveik vannak az elkövetkezendő időszakokra?

— A tanszéki csoport tagjai Kiss Tibor főiskolai adjunktus, Kovács Lászlóné és Kövesdi Katalin főiskolai tanársegédek és jómagam. Eddigi munkánk eredményét bizonyítja, hogy a TDK XIII. Országos Konferenciájának Oktatástechnikai Szekciójában az idén áprilisban három hallgatónk kapott díjat. A hallgatók továbbképzésének egyik igen lényeges pillére a diákköri munka, amelyet ebben a tanévben is alaposan megszerveztünk. Együtt kell működni a többi pedagógiai tárggyal. A didaktikának tárgyunk nevében is tükröződni kell. Célszerű az oktatástechnológiai megnevezés használata, megkülönböztetésül a csak technikát hangsúlyozó *Az oktatás technikai eszközei* megnevezés helyett. Most szeptember 1-től ez a csoport önálló intézményegységként szerepel. Az Országos Oktatástechnikai Központtal szeretnénk együttműködni, tapasztalatokat cserélni. Valamit még megemlítenék. Továbbra is fennállnak teremtőgondjaink, jó lenne ezen valamilyen módon segíteni. Addig is a rendelkezésre álló szűk termet használjuk. Az elhelyezési probléma az oktatással kapcsolatban is jelentkezik. Zsúfoltan vannak öten egy szobában. További munkánkhoz szeretnénk megteremteni a megfelelő körülményeket, hiszen már eddig is bebizonyosodott, hogy az új módszerek, új eszközök láncolata viszi tovább a technikai fejlődést.

MADARÁSZ PIROSKA

A TTK elsőéves hallgatói a hét első felében szőlőt szüreteltek a pusztaszeri állami gazdaságban. Sokan voltak közülük, akik először végezték ezt a munkát. Érdeklődéssel vártuk az eredményt és azt, hogyan vélekednek társaink erről a nehéz, de mégis szép munkáról.

Sajnos, problémával kezdtünk, mivel a fél hétre hirdetett gyű-

(Fotó: Sárdi István)

lekezőnek dacára nyolc óraker indultak a buszok. Ez kissé rossz hatott a társaságra. Elég későn érkeztek ki, de viszonylag nagy lendülettel álltak neki a munkának. Az első két napon kevésbé tudtuk kamatoztatni munkakedvünket, mivel gyér termésű részen kutattunk a félig rothadt fürtök után. Teljesítményünk így a vártnál jóval kisebb lett.

Étkeztetésünkről a gazdaság gondoskodott. Az első két nap megfelelő mennyiségű és minőségű ebédet kaptunk, azonban az utolsó nap mindenki panaszkod-

ott a mennyiségre. Többen vásároltak a közeli élelmiszerüzletben tejet, vagy kakaót. Erre később rá is fizettek (szőlőt ettek)...

A gazdaság dolgozói állandóan köztünk voltak, tanácsokat adtak a munkavégzéshez. Tapasztalataik átadása nagyon hasznos volt számunkra, mivel kevés volt köztünk a „hozzaértó sze-

mély”. Így az első nap kevésbé jó eredménnyel végződött.

A második napon már ügyesebbek voltunk, beleszoktunk a munkába, kezdődhetett az igazi szüret. Megalakult az Attila brigád, melynek tagjai jó példával jártak az összes szüretelő diák előtt. Kiemelkedő munkát végeztek, dicséretet érdemelnek. A tagok matematikusok voltak, akik valóban komolyan vették a rájuk bízott munkát és lelkesedéssel dolgoztak.

Az állami gazdaság dolgozói minden kérésünket meghallgat-

Odaállunk a társadalmi munkához?

TESSÉK VÁLASZTANI!

A szegény középsikolások diák szerencsére túlélt az érettségi viharait, kisebb-nagyobb bonyodalmak után felvették az egyetemre és most arra vár, hogy egyetemista egyed váljon belőle. Kellemes és kellemetlen meglepetések érik minden oldalról és alig győzi helyreállítani lelki egyensúlyát.

A golyák kulturális tájékoztatóján azonban csak csupa kellemes meglepetésről lehetett szó. A lábam újját is igénybe kellene vennem, ha össze akarnám számolni hogy hetente hány olyan rendezvény van — akár kulturális, akár sport — amire szeretnék elmenni.

De kérdezzük meg a TTK-s elsőéveseket, mi a véleményük erről?

— Olyan sok a program, és olyan érdekes, hogy nem is tudok választani, meg az órarendünk is korlátoz ebben.

— Kapcsolódik valaki közületek valamelyik kultúracsoporthoz munkájához?

— Igen, az énekkarba.

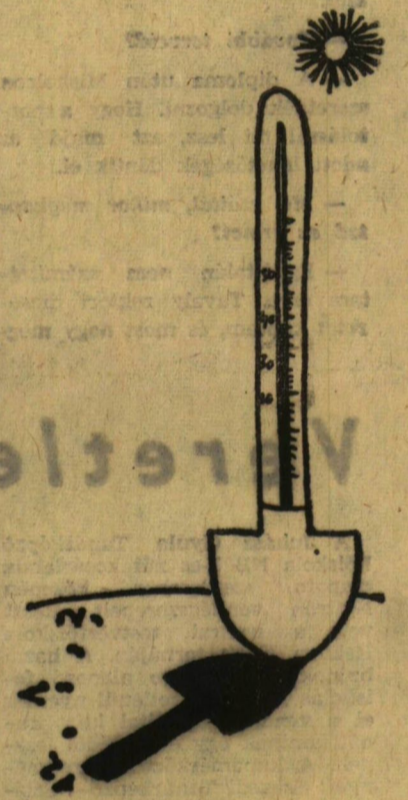
Az egyetemi színpadtól idegenkednek, mert úgy érzik, hogy oda csak tehetségeket hívnak. (Mostanában mennyi a szerény ember?)

ták, ezt kihasználva olyan területekre kértük magunkat, ahol gazdagabb a termés és így mi könnyebben tudtuk teljesíteni a tervünket.

Az utolsó napon mindenki nagyon örült, amikor megláttuk, hogy meghallgatták kérésünket. Roskadoztak a tőkék a csodálatos fürtöktől. Ennek az volt az ára, hogy maximális teljesítményt kellett nyújtanunk. Nem volt hiány lendületben, hisz öröm volt szedni a gyönyörű fürtöket. A nagy munkában el is fáradtunk és már nagyon vártuk az ebédidőt. Ekkor következett a meglepetés, az ebéd ugyanis csak egy tál babgulyásból állt. Sokan pótolni igyekeztek a gyér ellátást; ki hogyan tudta. Csökkent a munkakedv, de még így is jó eredményt értünk el. Sajnos, ezzel az utolsó nappal már nem lehetett az előző két nap eredményeit megjavítani.

Megkérdeztük a hallgatókat, mi a véleményük a munkáról, csaknem egyöntetű volt a válasz: a munka nehéz volt, de aki dolgozni akar, az minden munkát el tud végezni. Hasznosnak tartották ezt a három napot, mert megismerhették az évfolyamtársaikat, és sok barátot szereztek munka közben. Végül is talán éppen ezért eredményesen zárult a társadalmi munka.

BENEDEK KATALIN
I. éves hallgató

A szuperműszer

— Az más, ott dolgozni is kell. Összefoglalva annyit mondhatok, hogy az utánpótlás ugyanúgy megvan, mint ahogyan évről évre megvolt, de aktívabb hozzáállásra lenne szükség. A felsőbbévesek részéről pedig több segítséget, tájékoztatást, feladatokat kérnek a golyák.

Az semminek sem lehet jó megoldása és nem is hangzik valami biztatóan, hogy „jövőre úgyis feleannyian lesztek!”

H. E.

SZEGEDI
Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP Bizottságának lapja. Megjelenik: havonta kétszer.

Felolvas szerkesztő:
Dr. Szabó Magdolna
Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Postacím: 6740 Szeged
Telefon: 13-500 Telex: 82-282
Felolvas kiadó: Kovács László igazgató
Szerkesztőség: 6720 Szeged,
Dugonics tér 12. Telefon: 13-196.
A lapot nyomja:
a Szegedi Nyomda, 6720 Szeged
Bajcsy-Zsilinszky E. u. 28.
A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik.